

TECHNICKÁ UNIVERZITA LIBEREC

FAKULTA TEXTILNÁ

KATEDRA TEXTILNÉHO A ODEVNÉHO
NÁVRHARSTVA

OBOR: 31-22 TON

BAKALÁRSKA PRÁCA

SPOLOČENSKÝ ODEV S NETRADIČNÝMI POSTUPMI PRI
SPRACOVANÍ TEXTÍLIE

LAKATOVÁ SOŇA

VEDÚCI BAKAL. PRÁCE: S. KROTKÝ ak. mal.

ROZSAH PRÁCE A PRÍLOH:

POČET STRÁN:	26
POČET OBRÁZKOV:	10
POČET PRÍLOH:	3

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146066125

DÁTUM ODOVZDANIA BAKAL. PRÁCE : 19.5.1995

LIBEREC

Fakulta textilní

Katedra: textilního a oděvního návrhářství Školní rok: 1994/1995

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro Soňa L A K A T O V Á
obor: 31 - 22 t extilní a oděvní návrhářství

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 172/1990 Sb. o vysokých školách a ve smyslu studijních předpisů pro bakalářské studium určuje toto zadání bakalářské práce:

Název tématu: Společenský oděv s netradičními postupy
při zpracování textilie

Zásady pro vypracování:

1. Výtvarná studie při zpracování textilu.
2. Materiálové zkoušky.
3. Skici oděvní kreace.
4. Návrh stříhových variant.
5. Výtvarný návrh oděvu a realizace.

OBSAH:

1.Úvod	...str.7
2.Pramene inšpirácie	...str.8
3.Materiál	...str.11
4.Výtvarné návrhy a realizácia	...str.12
4.1 Tkanie	...str.13
4.2 Odev	...str.15
5.Technický popis a nákres	
5.1 Model č.1	...str.16
5.2 Model č.2	...str.18
5.3 Model č.3	...str.20
5.4 Model č.4	...str.22
6.Záver	...str.24
Zoznam použitej literatúry	...str.25
Zoznam príloh	...str.26
Prílohy	

UVOD

LEGENDA ZNAKOV:

PD	...predný diel
ZD	...zadný diel
PDp	...predný diel podšívka
ZDp	...zadný diel podšívka
ZDP	... -"- pravá časť
ZDL	... -"- ľavá časť
R	...rukáv
G	...golier
▽	...diel, súčasť vstupujúca do výrobného procesu
△	...výstup z výroby
△	...hotový výtobok
○	...strojové šitie
⊗	...obnietkovanie
⊕	...zošívanie
⊙	...našívanie gombíkov
⊚	...zip
⊖	...našívanie prúžkov
⊗	...všívanie goliera
⊖	...odševky
⊗	...vrecko
✂	...strihanie
△	...rozžehľovanie
△	...žehlenie
▨	...vypracovanie krajov
▩	...aplikácia tkanie
▨	...dokončovacie efekty[dr^ot ,prúžky,krčenie]

ÚVOD

Svet okolo nás sa rýchlo mení a my s ním. Neobyčajne vzrástla vzdelanosť, ľudský obzor sa nesmierne rozšíril. Audio-vizuálne prostriedky nám až do domu sprisťujú množstvo poznatkov a informácií. Výtvarná reč, jazyk, spôsob vyjadrovania, zobrazenia v umení a úžitkovej tvorbe sa ich vplyvom mimoriadne rozvinul. Stal sa zrozumiteľný širokým vrstvám.

Životný štýl, tempo a rytmus života moderného človeka vo veľkej miere podmieňujú a určujú strojový rytmus, priemyselná výroba, hluk dopravy a neustále hľadanie.

Účelnosť a krása sa majú snúbiť aj pri tvorbe a zhotovováí v slove úžitkových predmetov i výrobkov z textilu. Požiadavky vkusu a estetického cítenia, v súlade s dobovým cítením, sa majú a môžu plne uplatniť práve v ručnej práci s textilným materiálom.

Móda nie je iba oblečenie, je to filozofia a filozofia sa mení s dobou, s prostredím... V určitej dobe a na určitom mieste nás chtiac-nechtiac ovplyvňuje. Dnes žena dáva dôraz na estetiku a funkčnosť obliekania.

V mojej bakalárskej práci som sa snažila obidve požiadavky sklbiť. Netradičné spracovanie textílie mi pomohlo oživiť a prepojiť jednotlivé modely.

2. FRAMENE INŠPIRÁCIE

90-té roky sú v móde obdobím experimentu- hľadania a návratov. Návrhári nachádzajú inšpiráciu v blažených rokoch 70-tých.

Človek nosí šaty. Ak je to naopak, nie je niečo v poriadku. Pritom nevylučuje istú hru. Isté vedomé ovplyvnenie odevom. Šaty dokážu spoluvytvárať atmosféru i zážitok, po ktorom túžime. V šatách by sa každý mal cítiť predovšetkým pohodlne a prirodzene.

Nenápadný luxus si nemôže dovoliť každý. V čom tkvie jeho podstata? V kvalite materiálov a vypracovania, v modeloch šitých na mieru, drobných detailoch, perfektnom zladení všetkých doplnkov a v prirodzenosti s akou majiteľ model nosí. Ani ten najlepšie ušitý odev nebude vyzeráť "šik", ak sa v ňom majiteľ cíti ako myška v klepci.

Snaha byť iný, originálny, a módu vyjadriť svoju túžbu po zmene, nekonečnú nechuť k nude. Preto moje návrhy podliehajú jedinej cenzúre - neznemožňovať človeku potrebu priestoru. Mám rada príjemné rozoviate siluety. Snažím sa predovšetkým o to, aby odev neprekrýval osobnosť, aby ju iba doplňal, nechal jej priestor pre seba. Každý máme iný životný štýl, uznávame iné hodnoty.

Robím rada modely pre určitý typ ženy - mladú, extravagantnú, odvážnu osobnosť bez zábran.

Zamerala som sa na ručne tkaný plastický motív, opakujúci sa na každom modele. Jednoduchosťou strihu by som to nazvala puritánskym štýlom.

Rafinovanosť v skývaní odhaleného a odhaľovaní skrývaného sa dá dosahovať vrcholu, aby bol znovu prekonaný. Ide o odhaľovanie pupku, dekolto vpredu i vzadu a hlavne priesvity.

Strihové prevedenie dodá odevu ten šmrnc, kedy z "obyčajnej" sukne sa stane kompaktný, pôsobiaci dojem tajného priehľadu do dámskej šatne.

Inšpiráciu som nachádzala predovšetkým v empíre - pas sa posunul až pod prsia, prevláda silueta "A", a tiež splývavé, vrstvené a rozviate modely siluety "I".

Mám rada všetky farby. Ale čierna je pre mňa najobľúbenejšia. Dá sa ňou vyjadriť všetko - smútok, radosť, tvrdosť aj nežnosť ženy. Čierna je pre mňa intímna farba. Dá sa oživiť doplnkami, kombinovať. Rozny lesk, štruktúra, priesvitnosť materiálov dodá odevu tu správnu náladu.

V dávnych časoch pripisoval človek určitým znakom čarodejnú, magickú moc. Takéto znaky mali zabezpečiť pohodu, šťastie a materiálne hodnoty. Znaky formou ornamentov uplatňovali aj v textilnej tvorbe. Ornamenty neboli nikdy len dekoratívne, ale niečo aj hovorili a symbolizovali. Postupom času sa magické, kultové poslanie ornamentov a jednotlivých motívov v textilnej tvorbe strácalo. Nový druh poznania a životný názor zmenili postoje a chápanie ornamentu a jeho znakov.

V textilnej tvorbe sa vždy používali určité vyjadrovacie a výrazové prostriedky, do estetickej kompozície. Prostredníctvom týchto prvkov vytvárame akúsi symbolickú reč textilu, ktorá tým vtlačá svoj rukopis, znaky svojej osobnosti, rytmu a farebného cítenia.

3. MATERIÁL

Jasná predstava o vlastnostiach a znakoch materiálu.ich výrazových možnostiach nám pomáha vyberať najvhodnejší materiál.

Surovina.materiál.preiama útočí na zmysly človeka;vo výtvarnom smere je to najmä významý hmat a zrak.Každý materiál má svoje osobitné charakteristické vlastnosti.ktoré vyplývajú z jeho podstaty.

Tvárnosť umožňuje vytvárať zo základného materiálu zložitejší typ výrobku.a to technicky.funkčne a esteticky.pričom výrobok bude mať tvar.ktorý sme mu zámerne dali.

Lesk a jeho estetický účinok sa aktívne uplatňujú pri tvorbe kompozície.

Pružnosť.nekrčivosť je schopnosť materiálu podržať si pôvodný tvar alebo taký tvar .ktorý sme mu spracovaním dali.Táto vlastnosť vyplýva z prirodzených vlastností vlákna.priadze a väzby.

Oči nahradili dotykovú.hmatovú funkciu.No iba zdanlivo.Je ešte veľa materiálov.ktorých kvalitu zisťujeme hmatom.Odev nenosíme na očiach.ale na tele.

Hmatové vlastnosti textilných výrobkov nie sú iba vlastnosťami samotných materiálov a ich úpravy.ale aj výsledkom spracovania - pomocou vybranej textilnej techniky.Každá technológia.pracovný postup.cieľavedome a zámerne využíva aj hmatové vlastnosti textilnej suroviny ako estetického výrazového.formotvorného prostriedku.No súčasne ich spracovaním zvyrazňuje.umocňuje a zámerne dotvára.Dáva neraz charakteristický a mnohotvárný vzhľad a pôsobivosť.napr. v tkaní sa to dosiahne voľbou rôznych typov väzieb.

Pôsobivé efekty svetla a tieňov vznikajú pri tkaní už voľbou základnej väzby. Plátnová väzba vytvára iadrný.zrnitý povrch;tam kde sa krížia nite tlmia farbu malé tiene.

4. VÝTVARNÉ NÁVRHY A REALIZÁCIA

Kompozícia znamená v najširšom zmysle skládanie do celku.usporiadanie a zostavu.Kompozícia.usporiadanie prvkov a zložiek do vyššieho celku je princípom rastu a tvorby v živej i neživej prírode.Vytvára funkčne i estetický nový vyšší celok odlišný od jednotlivých zložiek.

Textilný výrobok ako celok má určitú formu.tvar.Ai odev ako celok vytvára siluetu postavy;dotvára ju farebne a má naima formotvorné postavenie vo vzťahu k nositeľke.

Okrem tvaru výrobku ako celku majú ai kompozícia.výstavba výrobku.dekor.motív a ornament svoje tvarové vlastnosti a výrazové osobitosti.

Symetria alebo asymetria sa vyskytuje nielen z pohľadu na jeden tvar.útvor.ornament.ale ai pri posudzovaní a hodnotení celku kompozície.Na niektorých modeloch je použitá ako symetria.tak ai asymetria [viz.príloha 1].

Vedomé zvýraznenie a usporiadanie väzby vytvára na textilných výrobkoch popri praktickej účelnosti a funkčnosti ai esteticky pôsobivý prvok - ornament [viz.príloha 1].

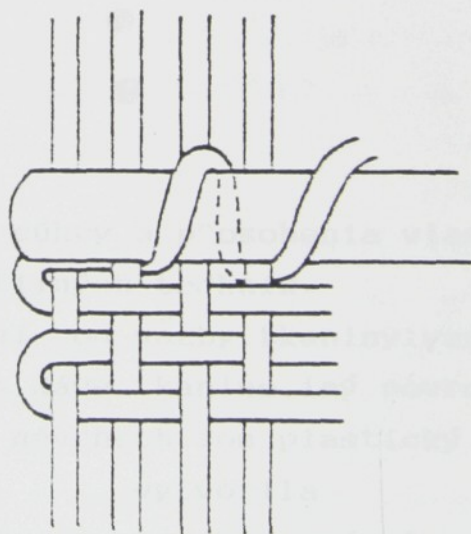
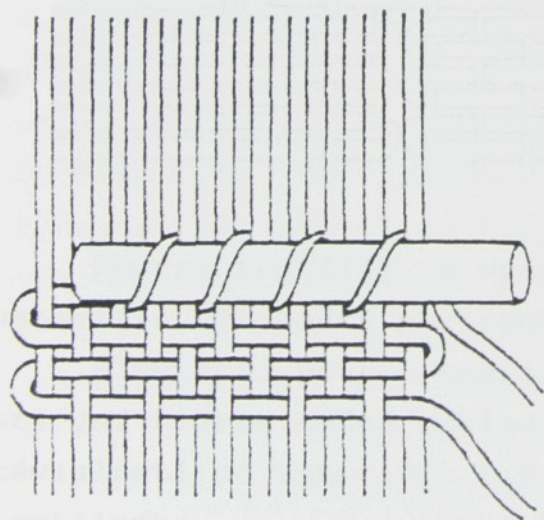
Tkanie spevňuje okraji.súčasne vytvára plastický efekt textilu zvýraznený väzbami.Toto je možné vidieť na nohaviciach s tkanými ramienkami.

4.1 TKANIE

Tkané plastické efekty som vytvárala na drevenom ráme, kde napínanie osnovy bolo ovinovaním nite okolo klincov zatlačených v určitej konštantnej vzdialenosti od seba. Na uvoľnenie nití vkladám do osnovy dve tyče, ktoré tiež vytvárajú párne a nepárne nite. Pri tkaní na ráme preberám a podvliekam útkové nite prstami, čo je pomerne pracné, preto sú prevažne, doplnky, detaily tkané iba po malých úsekoch.

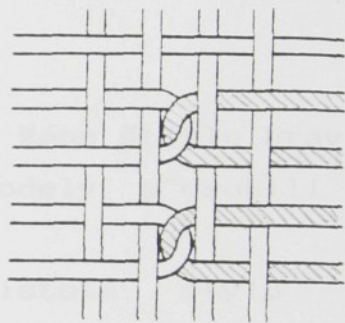
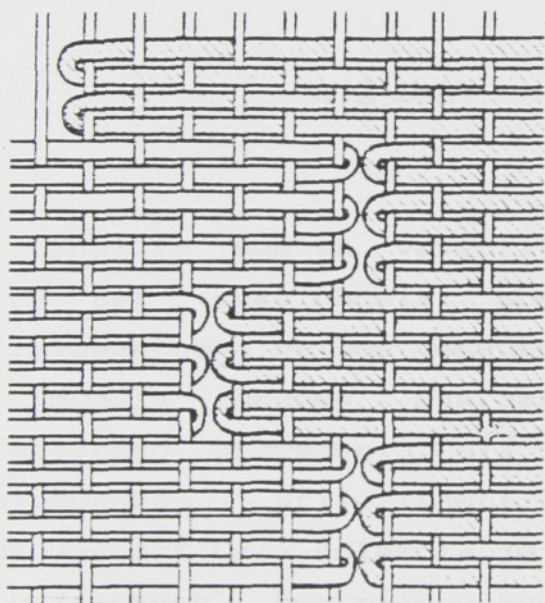
Na vytvorenie plasticity som používala sľučkovú, gobelínovú a keprovú techniku.

Sľučková technika v plátnovej väzbe zvýrazní textúru plochy. Uplatňujem ju ako silný kontrast: plocha - plasticnosť.

Keprová technika sa mi veľmi neosvedčila. Vzhľadom k tomu, že použitý materiál je PES frote, mi požadovaný efekt málo splňa pôvodný zámer.

Gobelinová technika je jedna z najpoužívanejších. Je to vzorovanie farebnými útkami. Vytvárajú sa vertikálne medzierky. Jednou farbou sa zatkávaajú len krátke časti útku, ktoré vytvárajú v smere osnovy medzi striedaním farby krátke medzierky, typické pre gobelinovú techniku.

Povrch textílií je výsledkom súhry a pôsobenia vlastností materiálu, výrobných postupov a textilných techník.

Plastický povrch textilu závisí od väzby tkaniny; vzniká už pri jej tvorbe. Každá základná väzba dáva tkanine iný povrch aj v závislosti od materiálu. [V mojich návrhoch som plastický povrch textilného výrobku vytvorila aj vyšíváním, aplikáciou, omotávaním, uzlením, previazovaním.]

Ručné domáce tkanie má veľkú tradíciu. Estetický pôvab tkaných výrobkov je v samotnej podstate pracovného postupu tkania osnovy a útku, ktoré krížeím vytvárajú väzbu.

V súčasnosti, keď automatizované tkáčske stroje denne "chrli" státisíce metrov najrozličnejších textilných výrobkov všetkých typov, dezenov a farieb, ja sa odvolávam na renezanciu, oživenie ručnej výroby tkaného textilu. Nejde o existenčnú nevyhnutnosť a zárobok, ale o záľubu, koníček, originalnu tvorbu pre seba. Tomu som podriadila aj jednotlivé modely. Za technicky najnáročnejšiu pokladám, kde som uplatnila všetky výrazové techniky.

4.2 ODEV

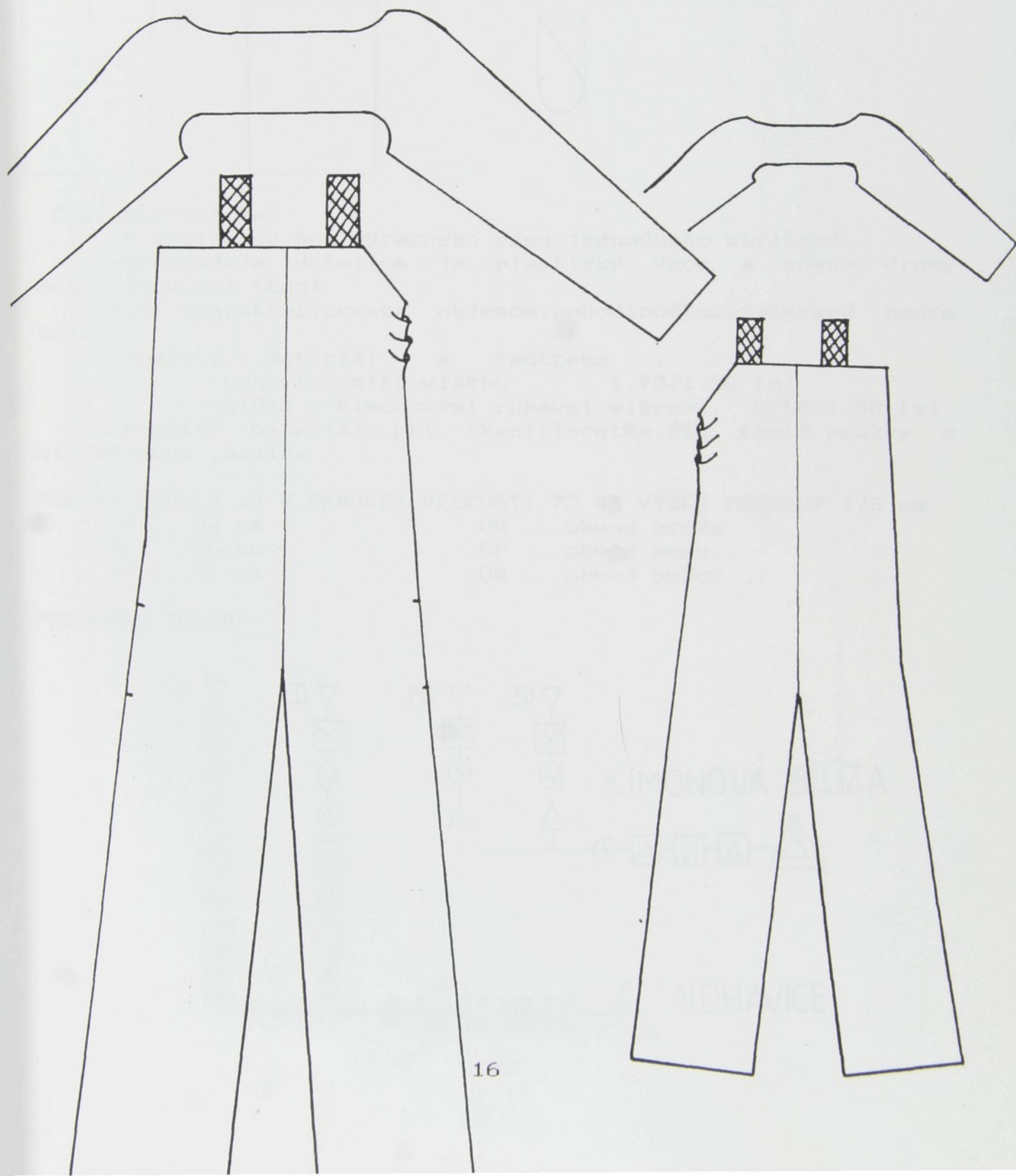
Snažila som sa vytvoriť šaty pre ženu štíhlu, hravú, ktorá chce byť sexy. Chcela som aby modely pôsobili trochu extravagantne a pritom decentne.

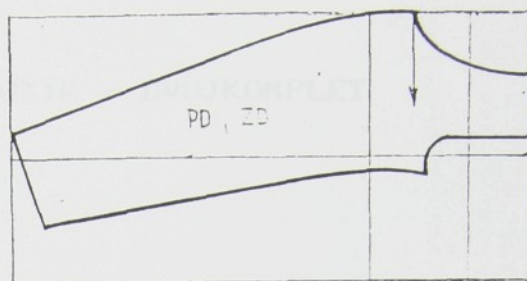
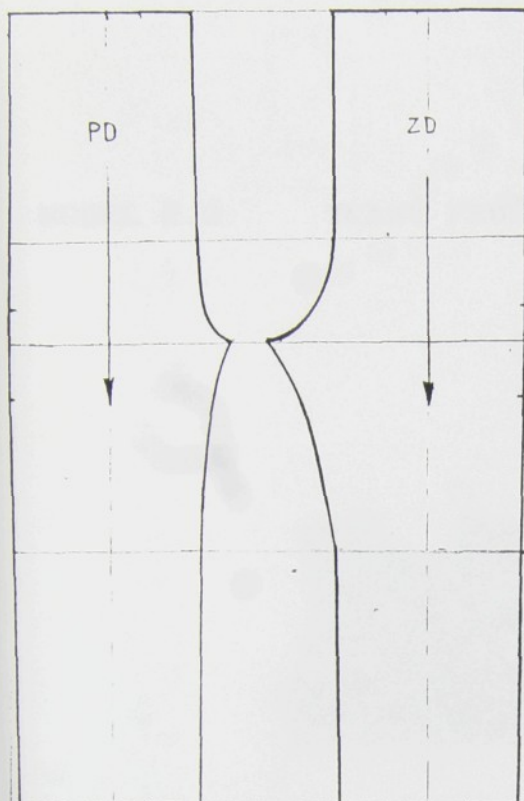
Modely odevov charakterizuje čistota štýlu a technického prevedenia. Celá kolekcia je zameraná na rôzne spoločenské príležitosti. Základom je funkčnosť a jednoduchosť. Celá kolekcia je v čiernej farbe. Využila som tu hru materiálových kontrastov. Použité materiály sa vyznačujú mäkkosťou, prispôsobivosťou a vzájomnou kombinovateľnosťou. Jednotlivé modely sú významné možnosťou variácie foriem použitia. Kompozíciu dotvára aj vzájomná kombinovateľnosť odevov. Počnúc jednoducho tkaným dekoltom na modele č.2 a nadväznosťou ostatných modelov. Motív tkaných ramienok na nohaviciach som aplikovala aj na vestu, ktorá môže byť v kombinácii s krčnými šatami. Podobný motív sa objavuje aj na tkanej čiapke z modelu č.4. Úplná prepojenosť ako materiálov tak aj jednotlivých modelov som prezentovala na modele s páskovými efektami [použila som všetky materiály ako pásy] a tkanou pokrývkou hlavy.

Prepojenie jednotlivých modelov je aj leskom. V tkaní mi na dosiahnutie toho priadza lacetka a v odevoch PES pletenina.

5. TECHNICKÝ POPIS A NÁKRES

MODEL č.1 NOHAVICOVÝ OBLEK - DVOJKOMLET

Charakteristika:

- nohavice sú bez výrazného pásu, jednoducho strihané
- nenápadným detailom je plastický vzor a rôzne druhy materiálov pri tkaní
- sú charakterizované objemom, pohodlnosťou, splývavé podľa tela

-použitý materiál a spotreba :

nohavice: mikrovlnáko 1.70/1.50 [m]

blúza s kimonovými rukávami: mikrovln. 0.60/1.50 [m]

-použitý materiál pri tkaní: lacetka, PES froté, prúžky z mikrovlnáka, bavlna

VŠETKY MODELY SÚ V DÁMSKEJ VEĽKOSTI 72 NA VÝŠKU POSTAVY 176 cm

OH ...84 cm

OH ...obvod hrude

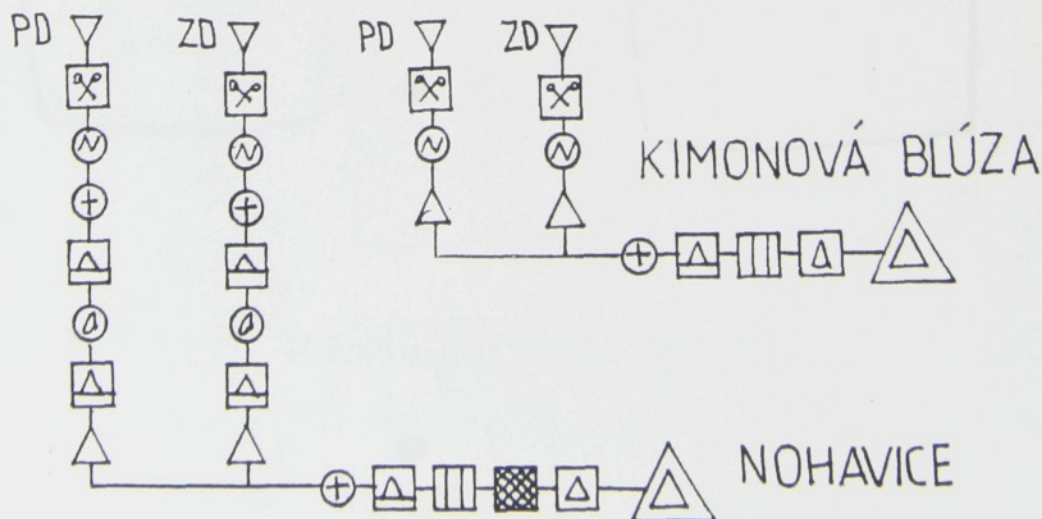
OP ...66 cm

OP ...obvod pasu

OB ...91 cm

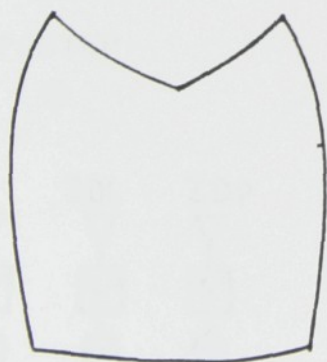
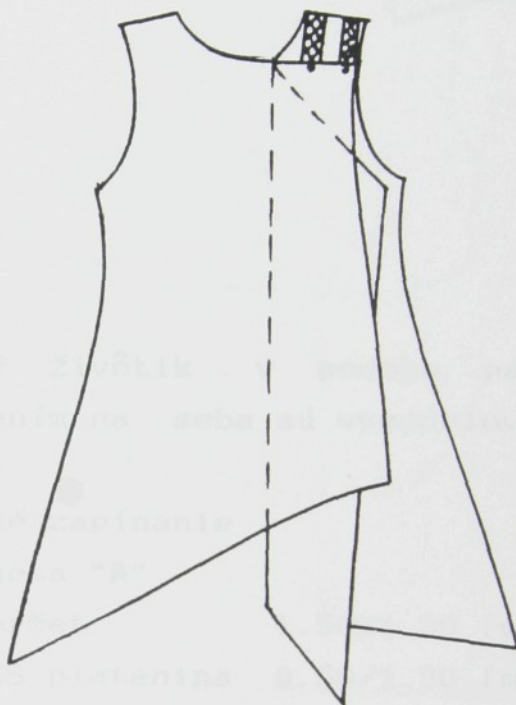
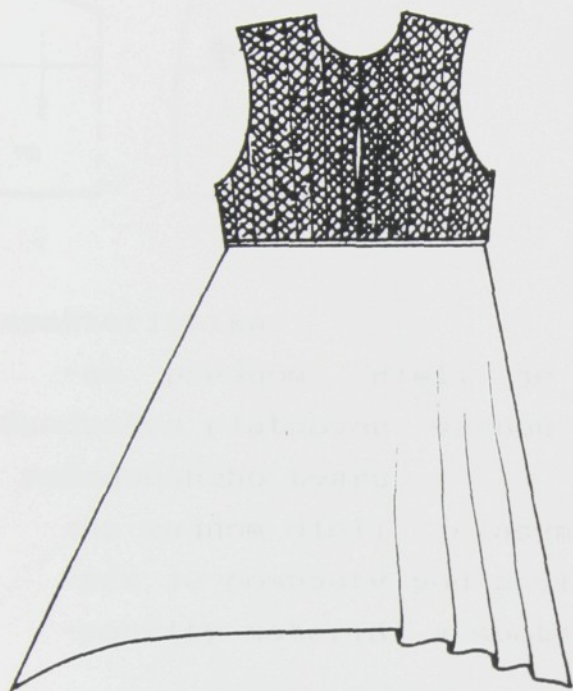
OB ...obvod bokov

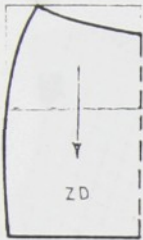
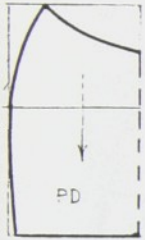
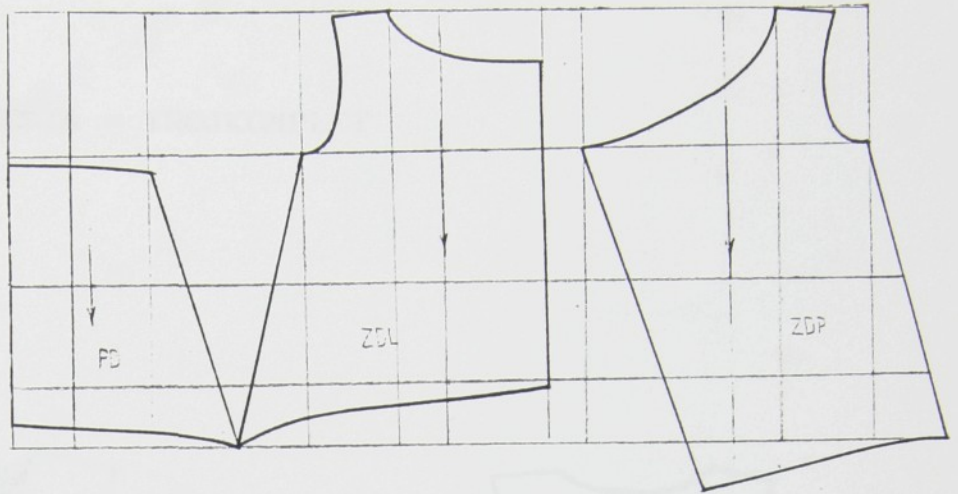
PRACOVNÝ POSTUP:

MODEL č. 2

TKANÝ PRŮŽKOVANÝ ŽIVŮTIK - DVOJKOMPLET

Chapakteristika:

-na prednom dieli je tkaný živôtik v podobe pásov jednoduchou plátňovou väzbou ,uložením na seba sú vymodelované do požadovaného tvaru

-na zadnom dieli je asymetrické zapínanie

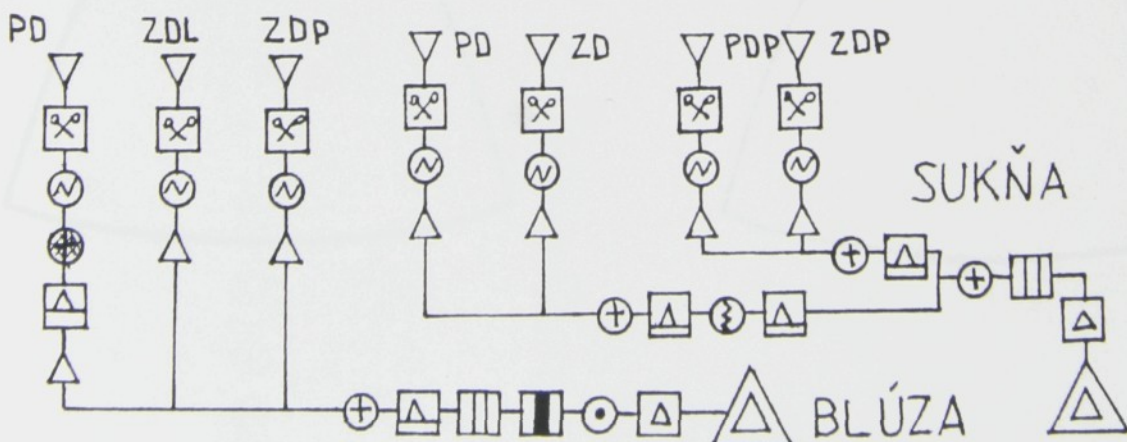
-pás je posunutý pod prsia,silueta "A"

-použitý materiál a spotreba:žoržet 1.50/1.30 [m]

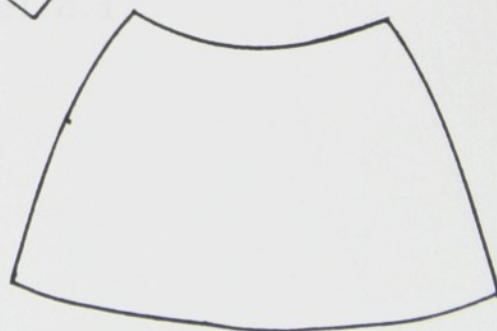
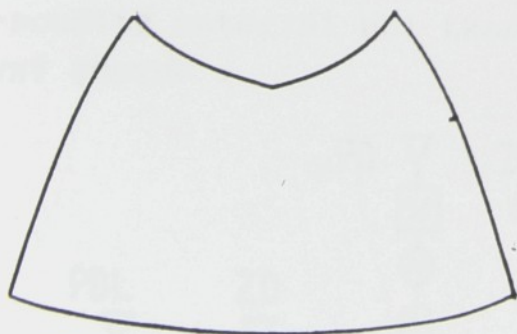
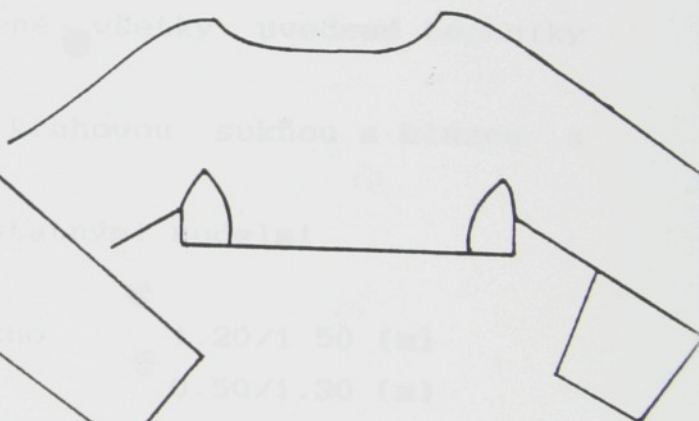
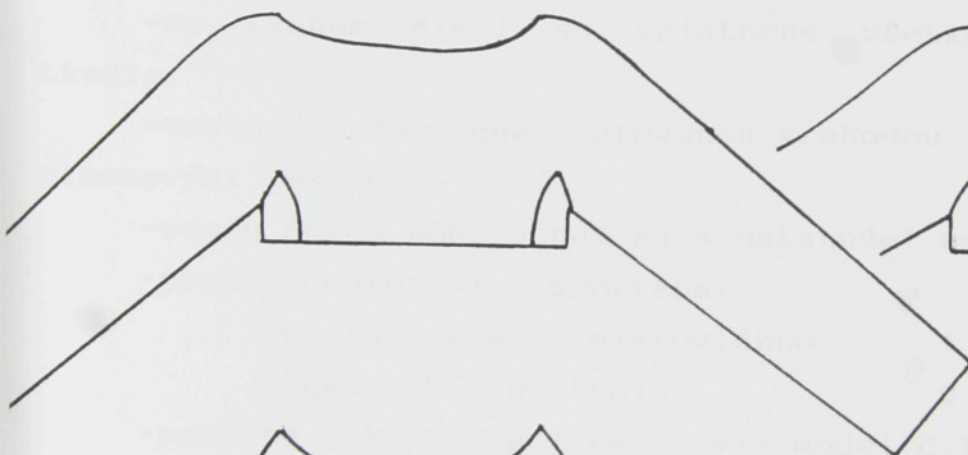
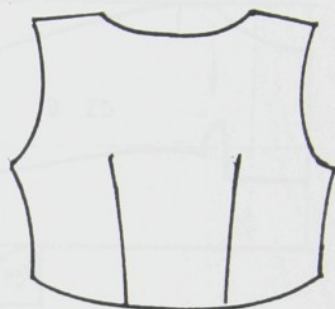
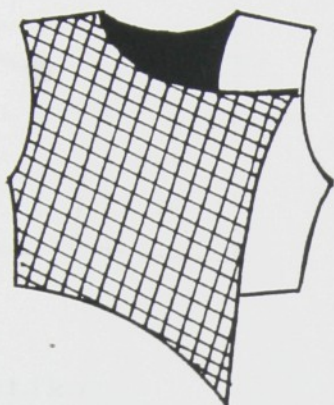
PES pletenina 0.50/1.30 [m]

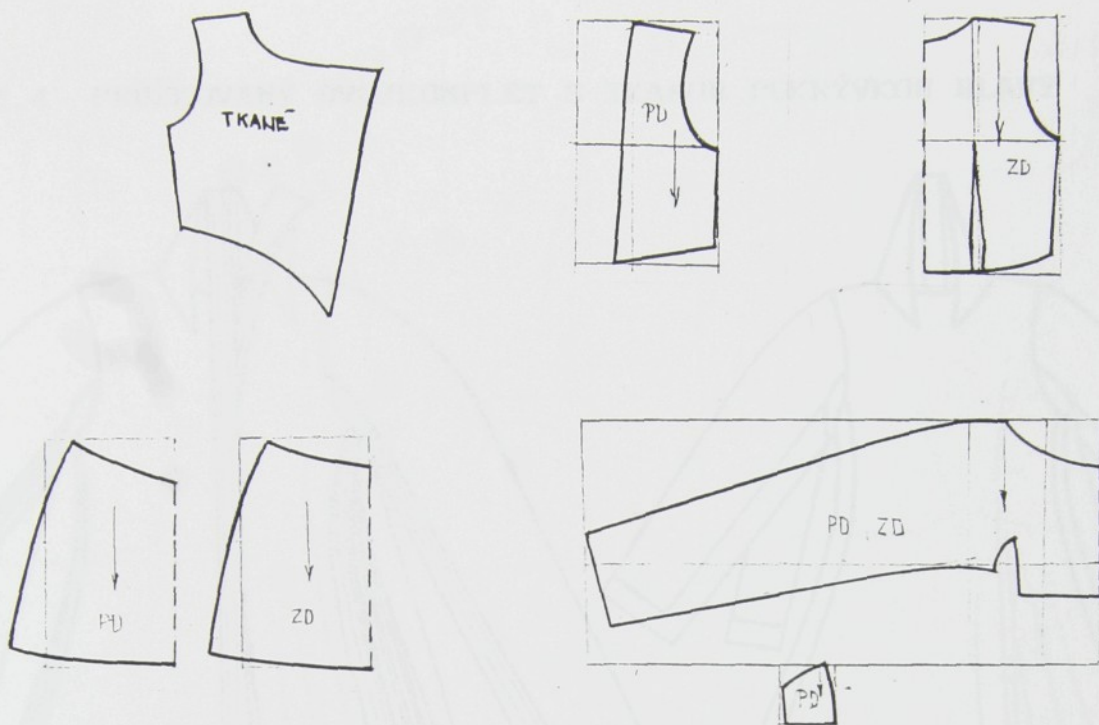
-použitý materiál pri tkaní :PES froté ,bavlna

PRACOVNÝ POSTUP:

MODEL č. 3 TKANÁ VESTA - TROJKOMPLET

Charakteristika:

-asymetrický tvar pravého predného dielu
 -na tkanom dieli sú uplatnené všetky uvedené techniky tkania

-vesta je doplnená tvarovanou kruhovou sukňou a blúzou s kimonovými rukávmi

-vestu možno kombinovať aj s ostatnými modelmi

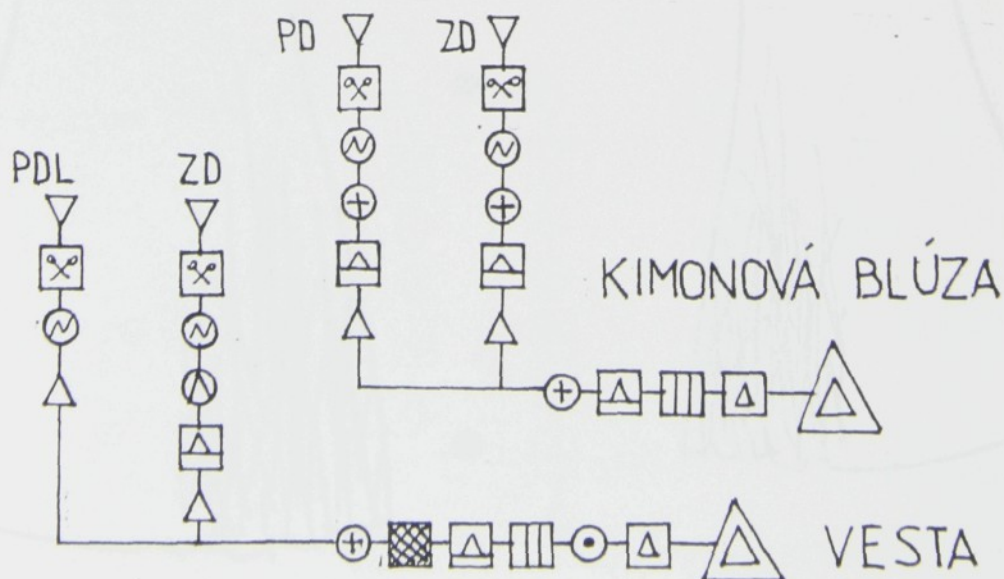
-použitý materiál a spotreba:

vesta a blúza :mikrovlákno 1.20/1.50 [m]

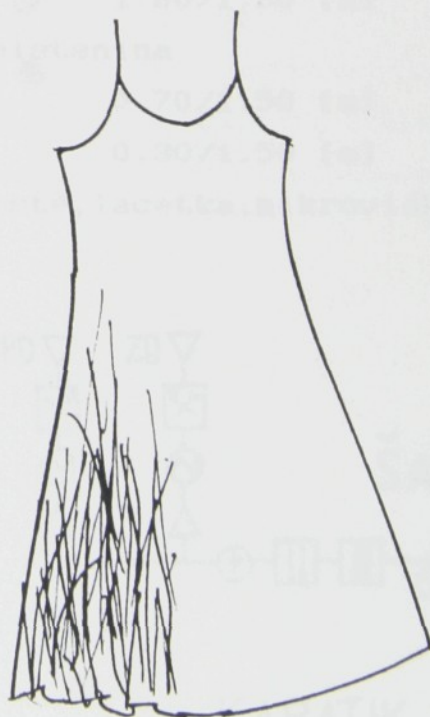
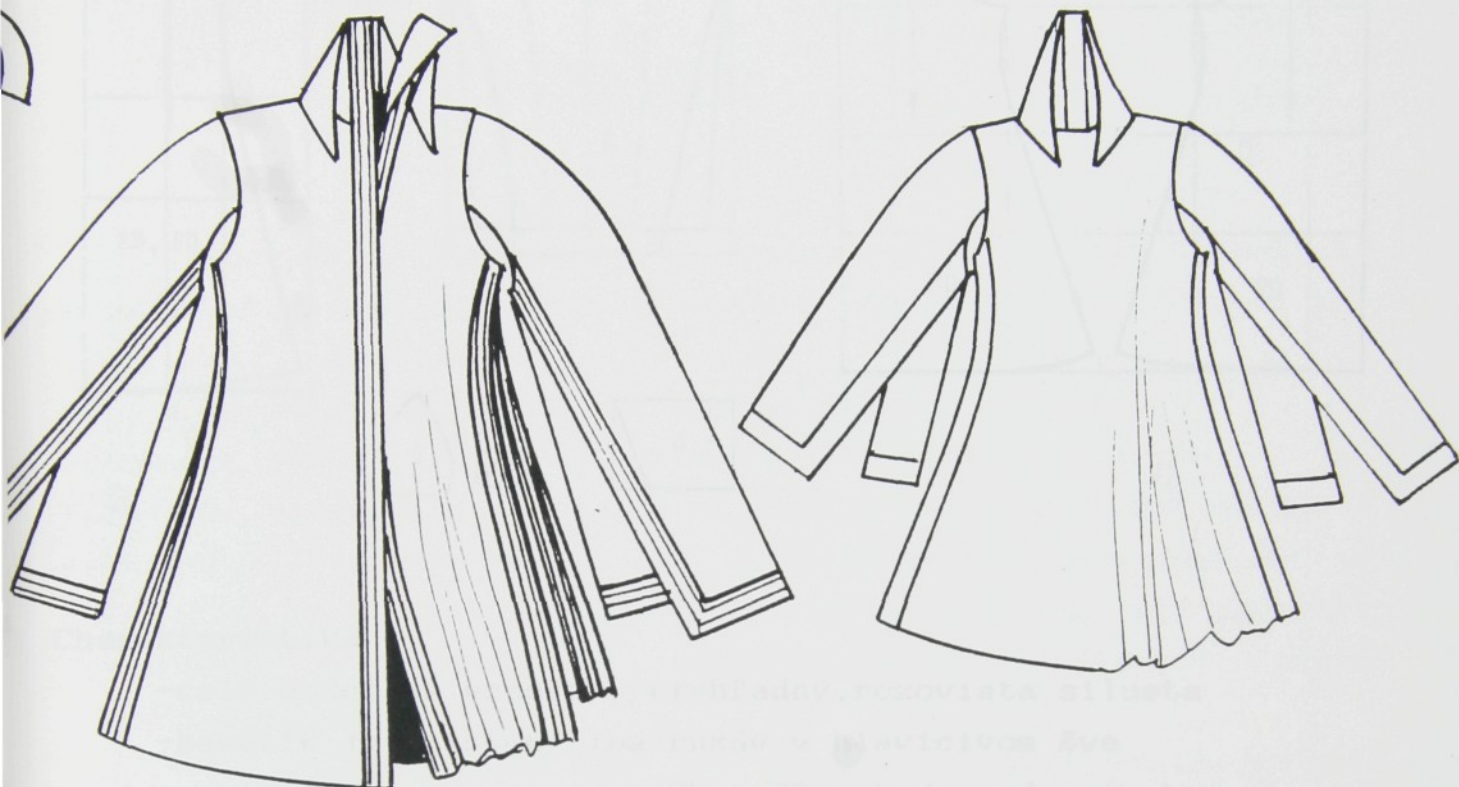
sukňa :PES pletenina 0.50/1.30 [m]

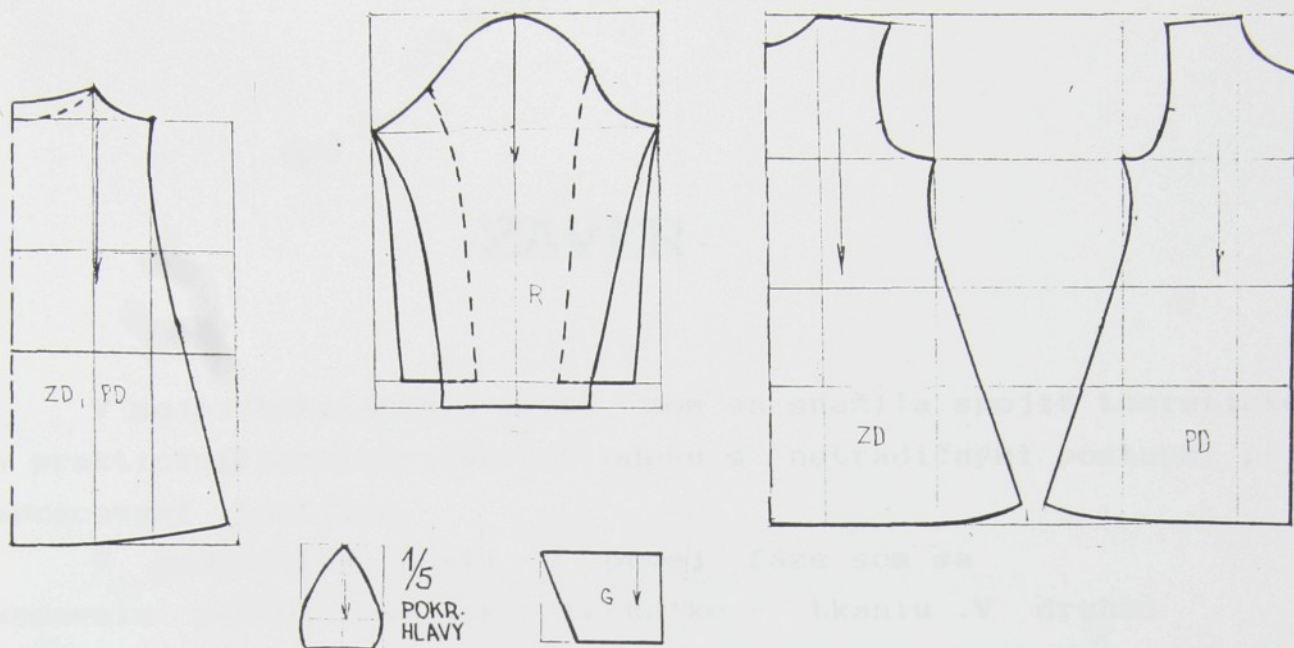
-použitý materiál pri tkaní:viz.model č.1

PRACOVNÝ POSTUP :

MODEL Č.4 PRŮŽKOVANÝ DVOJKOMPLET S TKANOU POKRÝVKOU HLAVY

Charakteristika:

- celý model je vzdušný, priehľadný, rozoviata silueta
- kabátik je zaistený iba rukáv v hlavicivom šve
- PD a ZD v bode pod pazuchou
- odev dopĺňajú krčené taftové šaty
- tканá pokrývka hlavy dotvára celkovú kompozíciu modelu
- použitý materiál a spotreba:

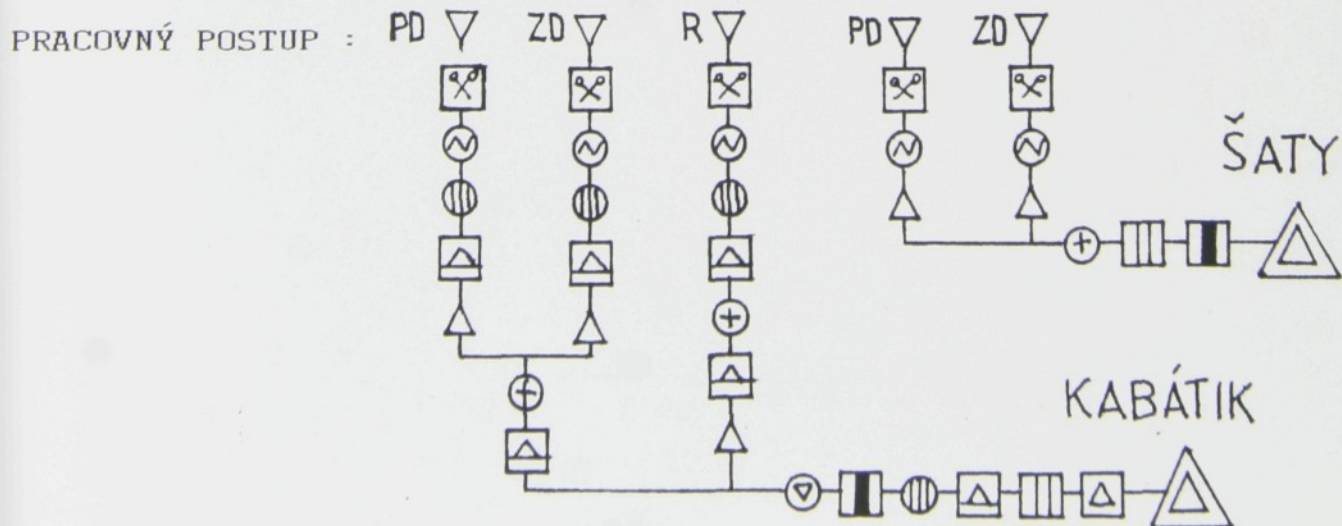
kabátik: žoržet 1.80/1.30 [m]

aplikácie: mikrovlákno, PES pletenina

šaty: taft 0.70/1.50 [m]

pokrývka hlavy: mikrovlákno 0.30/1.50 [m]

-použitý materiál pri tkaní: PES froté, lacetka, mikrovlákno bavlna

ZÁVER

V mojej bakalárskej práci som sa snažila spojiť teoretické a praktické poznatky tvorby odevu s netradičnými postupmi pri spracovaní textílie.

V praktickej časti v prvej fáze som sa venovala ručnej textilnej technike - tkaniu .V druhej fáze som sa zamerala na samotnú realizáciu textilných odevov s aplikáciou tkaných efektov.pri ich realizácii som použila aj materiály, z ktorých sú modely ušité.Chcela som tým docieľiť prepojenie a vyváženosť modelov.Korene elegancie tkvia v jednoduchosti.

V teoretickej časti som pre všetky modely zhotovila súhrný technický popis a technický nákras.Strihovým základom je jednoduchý splývavý odev košeľového strihu.Prirodzený pás je posunutý vysoko pod prsia.Pod priesvitným odevom zľahka prerážajú krivky tela a krátkych bedrových sukní.

Spoločenský odev je určený na mimoriadne príležitosti,ako je návšteva divadla,plesu, recepcie,výstavy a pod.Mojim zámerom bolo ukázať možnosti netradičných postupov pri spracovaní textílie práve pre spoločenský odev.

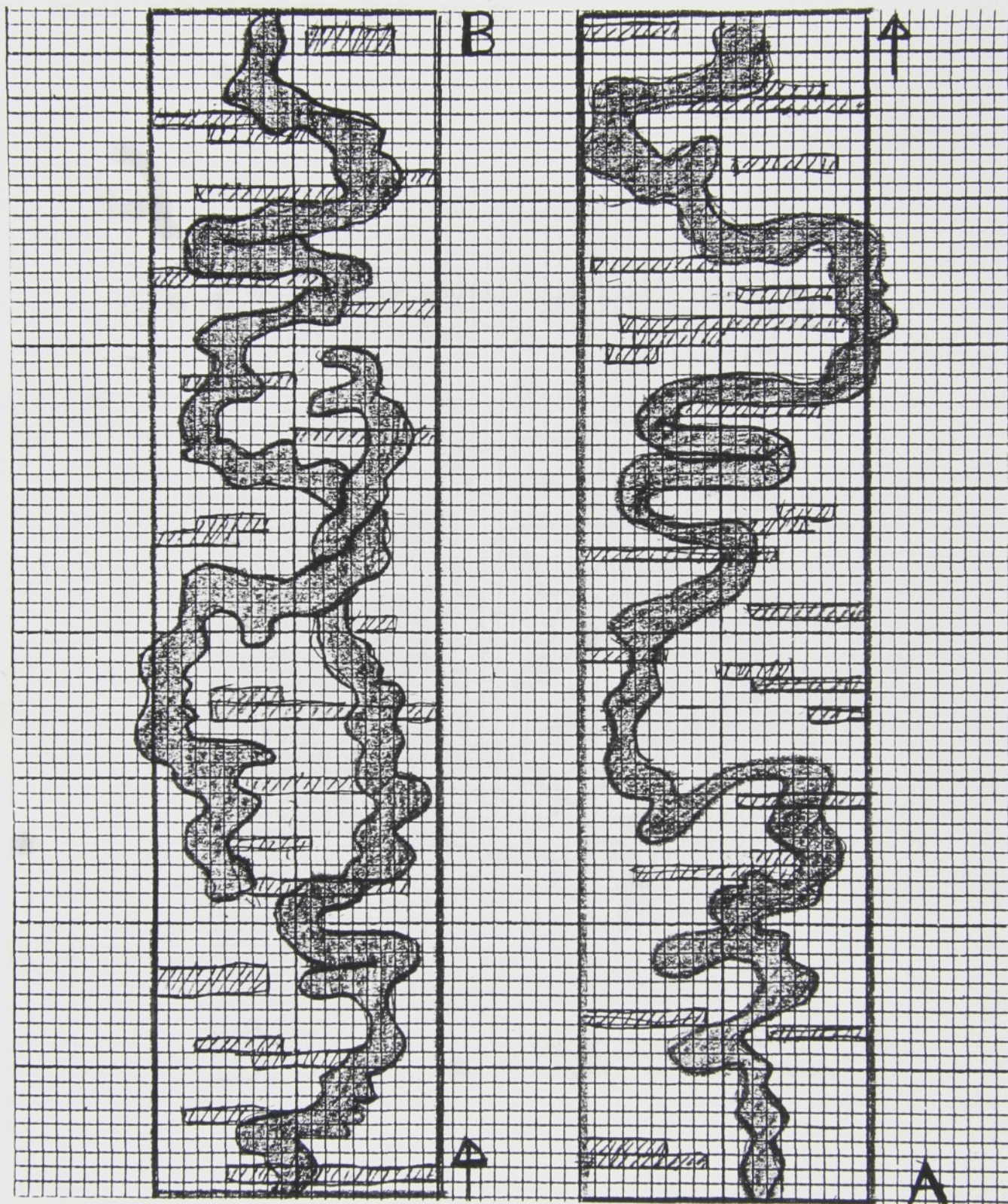
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY:

- 1/ MANCOVÁ BOŽENA : AKO TVORIŤ TEXTILNÉ DOPLNKY, VYDALA ALFA, 1990
- 2/ ZÁRECKÁ JAROSLAVA : ZÁKLADY ODEVNÉHO VÝTVARNÍCTVA,
VYDALA ALFA, 1993
- 3/ MESAČNÍK EVA '94, '95

ZOZNAM PRÍLOH:

1/ Výtvarné štúdie pri spracovaní textilu	...str.26-28
2/ Použitý materiál	...str.29-33
3/ Výtvarné návrhy odevu	...str.34-37

SKICA NÁVRHU RAMIENOK

A ...začiatok tkania

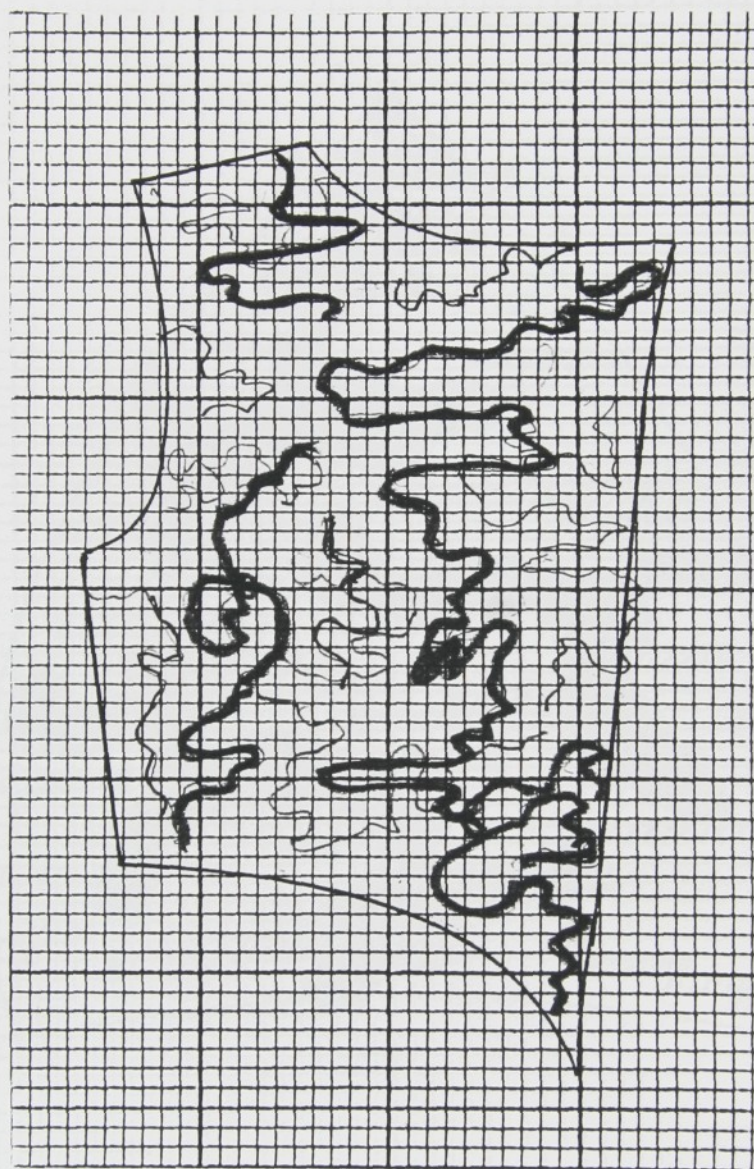
B ...koniec tkania

△ ...pokračovanie, nadviazovanie

▨ ...aplikácia tkaného materiálu

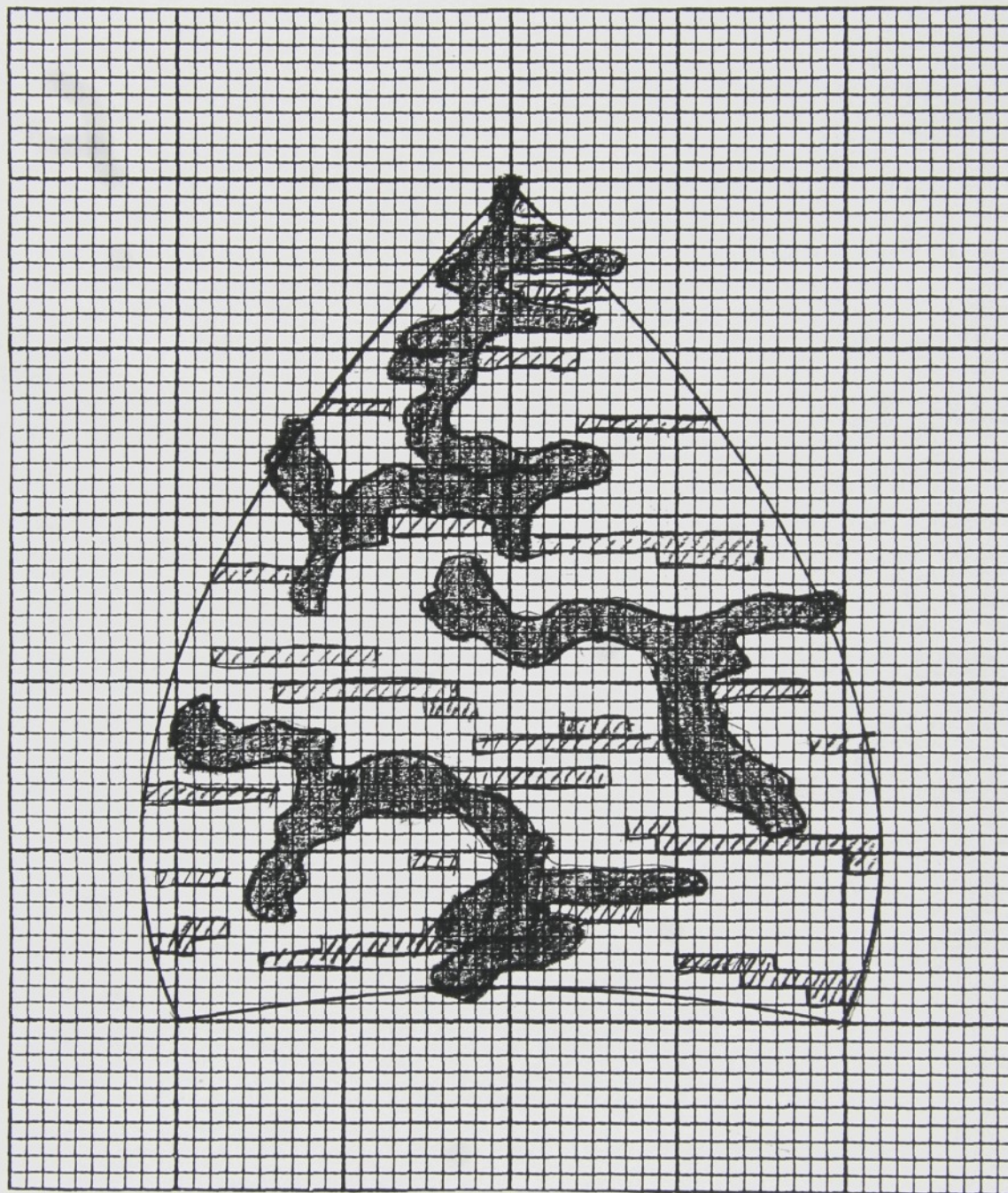
▨ ...slučková technika

SKICA NÁVRHU TKANEJ ČASTI VESTY

Applikácia textilných materiálov s nertadičným spracovaním

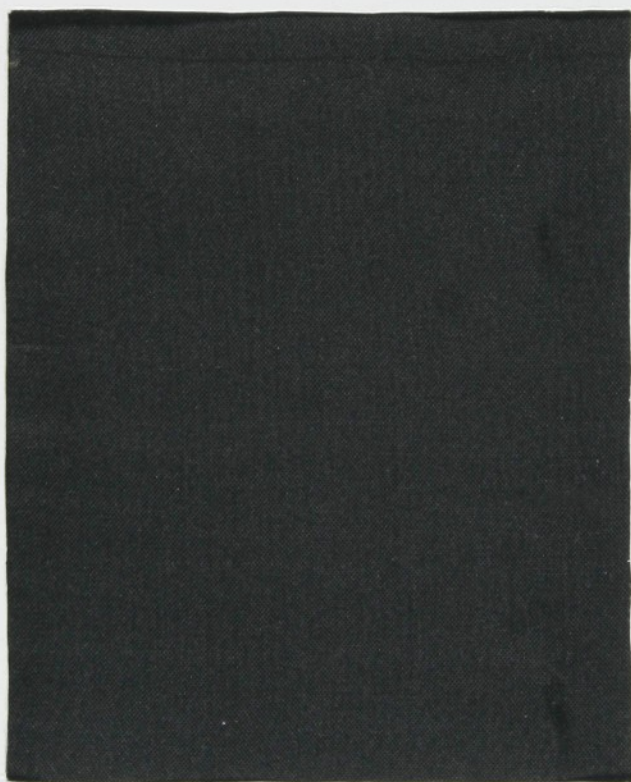
SKICA NÁVHU POKRÝVKY HLAVY

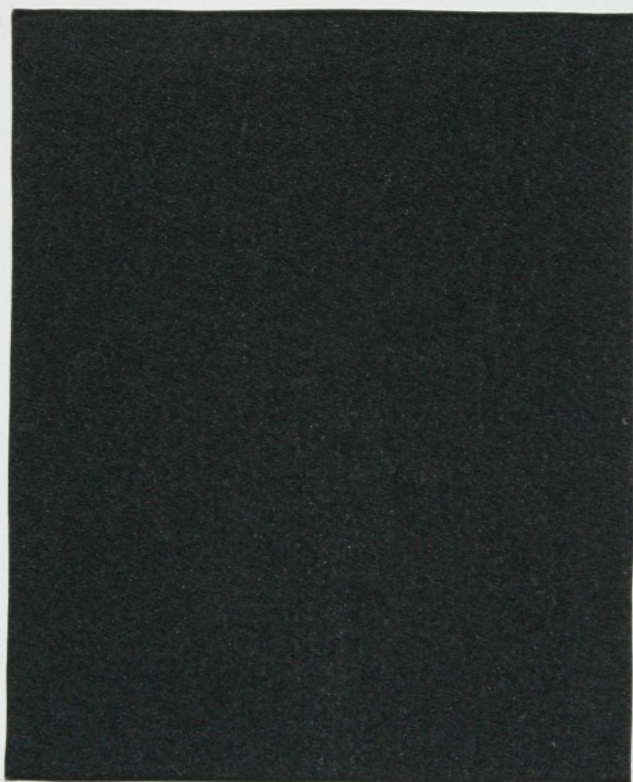
- ... aplikácia tkaného materiálu
 ... slučková technika

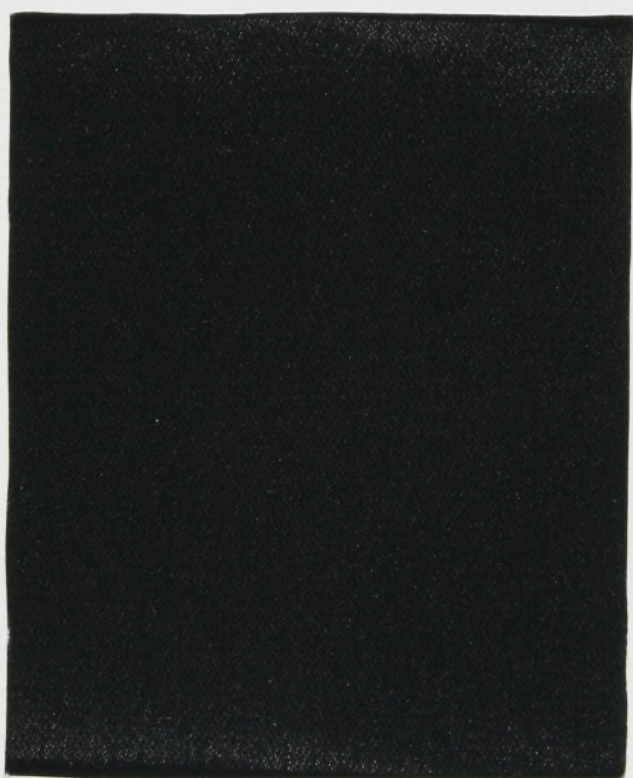
MIKROVLÁKNO

TAFT

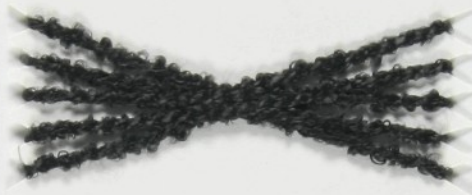

ŽORŽET

PES

PES FROTÉ

LACETKA

BAVLNA

St.

St.

St.

JL.